

ΓΑΛΗΝΟΣ

ΙΑΤΡΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΩ 1879 ΥΠΟ ΤΩΝ ΙΑΤΡΩΝ

ΓΕΩΡΓΑΝΤΑ, ΣΕΙΔΑΡΕΣΗ, ΜΑΚΚΑ, ΔΕΛΛΑΠΟΡΤΑ

ΚΑΙ

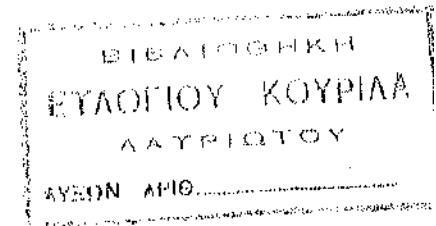
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ ΤΩΝ ΙΑΤΡΩΝ

Α. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑ, Ν. ΜΑΚΚΑ, Ν. ΔΕΛΛΑΠΟΡΤΑ.

ΕΤΟΣ ΕΒΔΟΜΟΝ

ΤΟΜΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ ΤΡΙΤΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ν. Γ. ΠΑΣΕΡΑΝ.

1885

Γ Α Λ Η Ν Ο Σ

ΙΑΤΡΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΩ 1879 ΥΠΟ ΤΩΝ ΙΑΤΡΩΝ
Α. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑ, Σ. ΣΚΙΑΔΑΡΕΣΗ, Ν. ΜΑΚΚΑ, Ν. ΔΕΛΛΑΠΟΡΤΑ.
ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ
Α. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑ, Ν. ΜΑΚΚΑ, Ν. ΔΕΛΛΑΠΟΡΤΑ.

ΤΙΜΗ ΕΤΗΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ ΕΓΓΡΑΦΟΝΤΑΙ
ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Διό τὸ Ἐσωτερικόν..... Δρ. Ν. 15.   Εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Γ' α' λ' η' ο' υ'
• • Ἐξωτερικόν..... • • 20.   Ὅδου Πανακωτιῶν
• τούδε κκ. Φοιτητάς.. • • 8.   Ἀριθμὸς 8.

ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΑ. — Μορφινομανία (Συνέχ.). — Περὶ τῆς ὑπερβιολογικῆς χυστεοτό-
μιας, ὑπὸ Εὐάγ. Καλλιωνίδου (ἐν Παρισίοις). (Συνέχ.). — Περὶ τῆς ἐνεργείας τῶν
μικροβίων εἰς τὴν νόσους, ὑπὸ Γ. Πόρτσερντ. Ἐκ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐπιθεωρή-
σεως, ὑπὸ Σ. Σεβαστιανοῦ (ἐν Σμύρνῃ). — Ἐκτον διεθνὲς φαρμακευτικὸν Συνέ-
δριον ἐν Βρυξέλλαις. (Συνέχ.). — Λόγος ἐπιτάφιος εἰς Ἰωάννην Βούρον, ὑπὸ Γ. Α.
Μακκᾶ. — Νεκρολογία.

ΜΟΡΦΙΝΟΜΑΝΙΑ.

(Συνέχεια. ἑξ. σελ. 51).

Αἱ τῆς μορφινομανίας ἐκδόσεις ὡς τὰ πολλὰ εἶναι βαρεταί, καὶ δὴ καὶ
θανατηφόροι, εἰς τὴν πρᾶκτικὴν ἀναγκαζομένην κλινικὴν παρατήρησιν τοῦ
Νότιου δὲ θάνατος ἐπῆλθε βαθμῆδεν καὶ κατ' ὀλίγον μετὰ βαθμιαίαν καὶ
βραδείαν ἀπίστανσιν, ἀφοῦ προηγουμένως ἐπεγένοντο πολλαπλᾶ ἐφ' ὅλου
τοῦ σώματος ἀποστήματα.

Παρατήρησις δ'. — Μορφινομανία. — Πολλαπλᾶ
ἀποστήματα. — Θάνατος.

Ἡ κυρία R... ἑξήσοι καὶ ὀκτώ ἐτῶν ἡλικίας, νευροπαθῆς, ὑγιᾶς,
ἐξέως, ἔνεκα νευραλγικῶν πόνων ἐκτίσαστο τὴν ἐξίν τοῦ ἐγγέειν εἰς εἰς
ΓΑΛΗΝΟΣ. ΤΟΜ. II'.
6

τήν υποδορείω μορφίνην. Καί ἐπὶ δύο μὲν ἔτη ἡ πάσχουσα κατηνάλισκεν ἀπὸ 80 ἑκατοστογραμμμάτων μέχρις ἐνὸς γραμμματος μορφίνης δι' ἡμέρας, τοὺς δὲ τελευταίους ἕξ μῆνας πρὸ τοῦ θανάτου αὐτῆς μέχρις ἐνὸς καὶ ἡμίσεως ἕως δύο γραμμμάτων. Κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην περίοδον ἀνεφάνησαν ἀπὸ τοῦ δέρματος φλογιστικά φαινόμενα, εἰς τὰ νύγματα δὲ τὰ διὰ τὰς υποδορείου ἐνέσεις ἐσχηματίσθησαν ἀποστήματα πλήρη πύου δυσώδους καὶ κακοῦ· ἔτι δὲ καὶ συμπτώματα βραχέα, πυρετὸς μετὰ φρικίων ἀτάκτων, τελεία ἀνορεξία καὶ ἀπαντα τὰ φαινόμενα τὰ συνοδεύοντα τὴν εἰς τὸν ὑπατον βαθμὸν ἀφίχθεισαν μορφινικὴν καχεξίαν (ιδρωῖτες, πρόσωπον κατηφές καὶ φακίον, ἀπίσχυανσις κλ.).

Μῆνα πρὸ τοῦ θανάτου αὐτῆς ἡ πάσχουσα ἀπεπύκνωσε θερμὸν αἷματι ἐρυθροῦ ἰκανῶς ὀγκώδη, τέσσαρας δὲ ἡμέρας πρὸ τοῦ τέλους ἀνεπτύχθη μέγα ἀπόστημα κατὰ τὸν εἰλεκκὸν βόθρον, μετὰ τὴν σχάσιν τοῦ ὁποίου ἐπῆλθεν ἀφθονὸς καὶ δυσεπίσχυτος αἱμορρογία, τὸ ἐκρεῦσαν αἷμα ἦτο ρευστὸν καὶ ἰξώδες ἐνδεικνύον γενικὴν τῆς οἰκονομίας μολυσμὸν. Τὴν ἐπιούσαν ἐπεγένοντο πολλαπλαεῖ αἱμορρογίαι (ἐπίσταξις, γαστρορρογία, αἱματουρία), ἡ δὲ πάσχουσα ἀπέθανεν ἐντὸς ὀλίγων ὡρῶν ἐν παραφροσύνῃ. Ἐπὶ τοῦ σώματος αὐτῆς ὑπῆρχον ἔχνη πολλῶν ἀποστημάτων, ὧν τὰ πολλὰ ἀντεστοίχουν πρὸς τὰ νύγματα τῶν ἐνέσεων, ἀλλὰ καὶ τινὰ τούτων ἐφαίνοντο σχηματισθέντα εἰς μέρη τοῦ σώματος ἐνθα οὐδεμίαν ἐγένετο νύξι.

Αἱ παρατηρήσεις τῆς μορφινομανίας αἱ εἰς θάνατον ἀπολήγουσαι δὲν εἶναι σπάνιαι, εἰς δὲ τὴν πάσχουσαν τῆς προεκτεθείσης περιπτώσεως ὁ θάνατος ἦτο ἀπότοκος μολυσματικῆς δηλητηριάσεως, ὡς τεκμηριούται ἐκ τῆς τοῦ αἵματος ρευστότητος καὶ τῆς φύσεως τοῦ πύου, ἕτινα ἐνδεικνύουσι σηψαιμίαν. Παραδεχόμενοι ὅτι ἡ πάσχουσα ἐδηλητηριάσθη ἀφ' ἐνὸς μὲν ὑπὸ τοῦ ἑαυτῆς πύου ἀφ' ἑτέρου δὲ ὑπὸ τῆς μορφίνης, ἡ ἔδρα τῶν φλογιστικῶν φαινομένων τῶν ἐπαγαγόντων τὴν πυκμίαν ἦτο τὰ διὰ τὰς ἐνέσεις νύγματα. Ὁ ὄργανισμὸς βελῶς ἐκλονίσθη, ἡ δὲ πρὸ τοῦ θανάτου παραφροσύνῃ ἦτο βεβαίως ἀπότοκος ἐγκεφαλικῆς ἀναμίας.

Οἱ ἕνεκα σηψαιμίας θάνατοι κατὰ τὴν μορφινομανίαν δὲν εἶναι τοσοῦτον σπάνιοι, ὁ Bouehard παρατήρησε τρεῖς περιπτώσεις θανάτου ἀπὸ πυαιμίας εἰς μορφινομανεῖς, καίτοι δὲ μὴ ἐξετάσας μετὰ πολλῆς ἀκριβείας τὸ πῶν τῶν τοιούτων, οὐχ ἦττον ἀνεῦρεν ἰκανὸν μικροβίων πλῆθος εἰς τὸ ἀπὸ τῶν ἀποστημάτων τῶν ἐγγὺς τῶν νυγμάτων ἀναπτυχθέντων πύον.

Πρὸς ἐξήγησιν τοῦ φαινομένου τούτου παραδεχόμεθα, συμφώνως τῇ κρατούσῃ τῶν νῦν θεωρίᾳ τῶν μικροβίων, ὅτι τὰ τοπικὰ ἀποστήματα εἶναι ἀπότοκα ἀκαθαρσιῶν εἰσκαθεισῶν διὰ τῆς βελόνης εἰς τὸν κυτταρῶδη ιστὸν, ὁ τρόπος οὗτος τοῦ μολυσμοῦ σαφῶς καταφαίνεται εἰς τὴν ἐξῆς τοῦ Bouehard περιπτώσιν παρατηρηθεῖσαν εἰς Bicêtre. Ἐν τῇ αὐτῇ αἰ-

νούσῃ ἔκειντο τέσσαρες πάσχοντες κινητικὴν ἀταξίαν εἰς ἰκανὴν ἀπ' ἀλλήλων ἀπόστασιν, εἰς τοὺς ὁποίους ἐνηργαίτο κατὰ πᾶσαν ἐσπέραν ὑποδορείος διὰ μορφίνης ἐγχύσις ὅ εἰς τῶν πάσχόντων τούτων κατελείφθη ὑπὸ ἐρυσιπέλατος, ἀνεκαλύφθη δὲ ὅτε οὗτος κρυφίως ἐνήργει ἐγχύσεις διὰ σύριγγος λίαν ἀκαθάρτου καὶ διαλύσεως ἐπίσης ἀκαθάρτου ὡς εἶχεν ἐν ἡ κλίνῃ αὐτοῦ κεκρυμμένας καὶ αἵτινες ἀνευρέθησαν μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ· εἰς τὸν περὶ οὗ πρόκειται πάσχοντα καίτοι ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ἐρυσιπέλατος ἐγένετο κατὰ τὸ σῆμα ἡ ἐγγυσις ἀλολούθω· δὲ διὰ τῆς αὐτῆς βελόνης καὶ εἰς τοὺς ἑτέρους τρεῖς, ὅτινες τὴν ἐπιούσαν κατελείφθησαν ἐπίσης ὑπὸ ἐρυσιπέλατος, ἀπεβίωσαν δὲ ἐκ τῶν τεσσάρων τούτων οἱ τρεῖς. Οὐδεὶς δὲ ἕτερος τῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ πασχόντων ἐπαθεῖν ἐρυσιπέλατος.

Οὕτω καταδεικνυμένου τοῦ μολυσμοῦ διὰ τῆς βελόνης γεννᾶται τὸ ζήτημα ἀν καὶ τὰ εἰς ἀπόστασιν τινὰ ἀπὸ τοῦ νύγματος ἀναπτυσσόμενα ἀποστήματα δὲν ὀφείλονται εἰς τὰ μικροβία, ἕτινα διὰ τοῦ χειμάρρου τῆς κυκλοφορίας μεταφερόμενα ἐντοπίζονται ἀλλὰ ἄλλοῦ τοῦ σώματος καὶ συμβάλλουσιν εἰς τὴν γένεσιν τῶν ἀποστημάτων, συνεπῶς δὲ κατὰ τὴν μορφινομανίαν μολυσμὸς θεωρητέος ὡς οἰονεὶ ἑτερογενῆς καὶ οὐχὶ ἀμέσως εἰς τὴν μορφίνην καὶ τὰς συνεπείας αὐτῆς ὀφειλόμενος.

Καὶ ἡ μορφινομανία ὡς καὶ ὁ οἰνοπνευματισμὸς ἐπιδρᾷ ἐπὶ τὰ τραύματα καθιστῶσα ταῦτα βεβύτερα, ὡς παρατηρεῖται εἰς τὰς πολλὰς τῶν διαθέσεων. Ἀνεξαρτήτως τῶν τοπικῶν φαινομένων περὶ ὧν ἐμνήσθημεν ἀνωτέρω (περιγεγραμμένη σκληρίαισις, ἀποστήματα) ἐπιγίνονται οὐχὶ σπανίως καὶ φλέγμονες μᾶλλον ἢ ἦττον ἐκτεταμένοι, ἐνίοτε δὲ καὶ ἄσπερα ἐρυσιπέλατος, ὁ Verneuil ἀναφέρει περίπτωσιν μορφινομανεῖς εἰς ἃν συνεπείᾳ ἐγγχειρήσεως ἐκτομῆς νεύρου, καίτοι τὸ διὰ τὴν ἐγχείρησιν τραύμα ἐπεδέθη δι' ὄλων τῶν τῆς ἀσηπτικῆς μεθόδου κανόνων, ἀνεπτύχθη ἐρυσιπέλας ταχέως εἰς θάνατον ἀπολήξαν. Ἡ μορφινομανία προδιατίθησι προσέτι καὶ εἰς γάγγραιναν (ὀφειλομένην πιθανῶς εἰς τὴν ἐνίοτε συμπαρομαρτούσαν μελιτουρίαν) μεταβάλλουσα εἰς ἄτονα ἔλκη λίαν δυσίατα πᾶσαν πυοφόρῶσαν ἐπιφάνειαν, κατὰ τὸν Verneuil δὲ, ὅστις εἰδικῶς ἐπησχολήθη εἰς τὴν ἐπίδρασιν τῶν διαθέσεων ἐπὶ τοῦ τραυματισμοῦ, «ἡ μορφινομανία εἶναι εἰδικὴ διαθετικὴ κατάστασις παρεμφερῆς ταῖς λοιπαῖς δηλητηριάσεσιν ὡς πρὸς τὴν ἐπιβροχὴν ἐπὶ τὴν ἀναπλαστικὴν λειτουργίαν». Τὰς ἰδέας ταύτας τοῦ Verneuil ἔτι ἐκτενέστερον ἀνεπτύχεν ὁ L. H. Petit ἐν ἰδίᾳ πραγματείᾳ (Bulet de Thérap. 1879. τόμ. 86ος. σελ. 119, 171, 212 κλ.).

(ἀκολουθεῖ)

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΥΠΕΡΗΘΙΚΗΣ ΚΥΣΤΕΟΤΟΜΙΑΣ.

ὑπὸ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΚΑΛΛΙΟΝΤΖΗ (ἐν Παρισίοις)

(Συνέχεια. βρα σελ. 69).

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ ἐγχειριστικὸν μέρος, ἔπασαι αἱ μέχρι πρό τινων χρόνων ἐνεργούμεναι μέθοδοι εἰς δύο δύνανται νὰ ὑπαχθῶσι κατηγορίας: 1. τῆς εἰς τὰς σκοπούσας τὴν ἀποφυγὴν τῆς τρώσεως τοῦ περιτοναίου κατὰ τὴν ἐγχείρησιν· καὶ 2.—εἰς τὰς σκοπούσας τὴν πρόληψιν τῆς διηθήσεως τῶν οὐρῶν μετὰ τὴν ἐγχείρησιν.

Καὶ διὰ μὲν τὸ πρῶτον ὁ Franco καὶ οἱ ὄπαδοί αὐτοῦ διήρουν τοῦ ἐπιστοῦ; ὁδηγὸν ἔχοντες τὸν λίθον, δι' βοηθῆς διὰ τῶν ὀρθῶν ἐπίεζε πρὸς τὴν ἠθικὴν σύμφυσιν.

Ὁ Riollan ὁμοίως θεωρῶν τὴν μέθοδον τοῦ Franco ἐπικίνδοναν, συνεκβούλευσε τὴν εἰσαγωγὴν ἀέρος ἐν τῇ κύστει πρὸς διατάσιν αὐτῆς.

Ὁ δὲ Frère-Come ἐπεισήγαγε τὴν ἀξόκιμον αὐτοῦ καλατῆρα, ὅστις εἰσῆγεται ἐν τῇ κύστει διὰ προηγουμένης τοῦ περιτοναίου τομῆς, καὶ ἐφέρετο ὑπὸ τὴν ἠθικὴν σύμφυσιν ὡς ὁδηγός.

Τέλος τῆ 1875 ὡς προσέλεχθη ὁ Milliol περιέγραψε νέαν μέθοδον τῆς ὑπερηθικῆς κυστεοτομίας διὰ διαστολῆς τοῦ ἀπευθυμένου.

Τῆ δὲ 1880 ὁ Petersen ἐπωφελοῦμενος τῶν πειραμάτων τοῦ Brauna ἐξετέλεσε τὴν ὑπερηθικὴν κυστεοτομίαν ἐπὶ τε πτωμάτων καὶ ζώων διατείνων τὸ ἀπευθυμένον διὰ σφαίρας ἐκ caoutchouc, καὶ τὴν οὐρῶν δόχον κύστιν δι' ἀντισηπτικῆς ἐνέσεως, «ὅτε ἡ κύστις σχηματίζει κατὰ φανῆ ἐξοχὴν ὑπὲρ τὴν ἠθικὴν σύμφυσιν, ἢ ἐν εἰναι δὲ δυνατόν νὰ τρώσωμεν τὸ περιτόναιον καὶ ἀδοξίως εἶτι χειρουργοῦντες»¹⁾. Καὶ οὕτως ἐλύθη τὸ τῆς τρώσεως τοῦ περιτοναίου.

Διὰ δὲ τὸ δεύτερον, τὴν ἀποφυγὴν δηλ. τῆς διηθήσεως τῶν οὐρῶν, οἱ ἀρχαιότεροι χειρουργοὶ ἐσκέφθησαν τὴν εἰς δύο χρόνους ἐτέλεσιν τῆς ὑπερηθικῆς κυστεοτομίας. Ὁ Vidal de Cassis τὸν μὲν πρῶτον χρόνον ἐνήργει ἐντομὴν τῶν ἀπαλῶν μορίων μέχρι τῆς κύστεως κυστηρίκων τῆς χεῖλης τοῦ οὐτῶ παραχθέντος τραύματος διὰ καυτικῆς ποτάσεως· τὸν δὲ δεύτερον χρόνον, ὅτε ἡ φλεγμονὴ κατέστησεν ἀδιαχώρητον τὸν συσπικτικὸν ἰσθμὸν εἰς τὰ οὐρά, τὴν ἐντομὴν τῆς κύστεως. Ὁ Nolatiou μεταχειρισθεὶς τὴν μέθοδον ταύτην ἔσχε πολλὰς ἀποτυχίας.

Ὁ ἐν Lyon καθηγητῆς Vallette τὴν αὐτὴν περίπτω. μετεχειρίσαστο μέθοδον εἰς δύο χρόνους.

1) Petersen. Loc. cit.

Ὁ δὲ Chassaiguac δὲν ὑπέστησε καὶ ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει νὰ συστήσῃ τὸν περιλάσστην αὐτοῦ.

Καὶ τοῦ γαλβανοκαυτήρος δὲ ἐγένετο χρῆσις πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ Amussat¹⁾ (οὐδὲ) μετ' ἐπιτυχίας.

Τῆ 1877 ὁ χειρουργὸς Th. Anger ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν χειρουργικὴν ἐταιρίαν τῶν Παρισίων, καὶ βραδύτερον εἰς τὸ ἐν Λονδίῳ τῆ 1881 συνέλευθὸν διεθνὲς συνέδριον τῆς ἰατρικῆς, νέαν μέθοδον τῆς ὑπερηθικῆς κυστεοτομίας διὰ τοῦ θερμῶκαυτήρος μετ' ἐπιτυχίας.

Ἄλλοι τέλος διαφοροτρόπως ἐνήργουν τὴν διασωλήνωσιν τῆς οὐροδόχου κύστεως μετὰ τὴν ἐγχείρησιν πρὸς ἀποφυγὴν τῆς διηθήσεως τῶν οὐρῶν· πλὴν εἰς μὲτην διότι τὰ οὐρά ἐξήρχοντο διὰ τοῦ τραύματος.

Ἐσχάτως δὲ ὁ Langenbeck¹⁾, ὅστις εἰς τὰ Ἀρχεῖα τοῦ Langenbeck διὰ μακρῶν συνήγαγε ὑπὲρ τῆς ὑπερηθικῆς κυστεοτομίας, ἐδημοσίευσεν νέαν μέθοδον εἰς δύο χρόνους, καὶ συνιστᾷ τὴν καμπύλην τομὴν ἀντὶ τῆς καθέτου τομῆς ἐπὶ τῆς λευκῆς γραμμῆς.

Τέλος τῆ 1882 ἐλύθη καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο ὑπὲρ τῆς ὑπερηθικῆς κυστεοτομίας εἰς τὰς χεῖρας τοῦ κ. Pottier, χειρουργοῦ τοῦ ἐν Παρισίοις Νοσοκομείου τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου. Ὁ διαπρεπὴς δὴλ. οὗτος χειρουργὸς μετὰ πολλὰς δοκιμὰς ἐνήργησε τὴν διασωλήνωσιν τῆς οὐροδόχου κύστεως διὰ δύο σωλήνων ἐκ caoutchouc πλάτους 8—10 χιλιοστομέτρων καὶ μήκους 80 ἐκ., τούτων τὸ ἐν ἄκρον διηθύνον εἰς τὸν πυθμὸν τῆς κύστεως διὰ τοῦ ὑπερηθικοῦ τραύματος· τὸ δὲ ἕτερον εἰς δοχεῖον ἐν τῷ μέσῳ τῶν μηρῶν ἐδρυσκόμενον· ἐστήριξε δὲ τούτους κατὰκλήτως ὅπως μὴ ἀποπέσωσιν, ἢ δὲ δίκην σφρονῆς ἐθέρσει τῶν δύο τούτων σωλήνων ἐξασφαλίζει ἐντέλως ἀπὸ τῆς διηθήσεως τῶν οὐρῶν· τὴν μέθοδον δὲ ταύτην ἀνακοινοθεῖσεν ἐν τε τῇ Ἰατρικῇ Ἀκαδημίᾳ καὶ τῇ χειρουργικῇ τῶν Παρισίων Ἀκαδημίᾳ ταχέως ἀπεδέχθησαν πλείστοι χειρουργοὶ ἐν οἷς καὶ ὁ καθηγητῆς Guyon, εἰς τὴν κλινικὴν τοῦ ὁμοίου εἰδομένη ταύτην λευτούργουσαν θαυμασίως. Καὶ οὕτως ἀμφότερα ταῦτα τὰ ζητήματα ἐλύθησαν ὑπὲρ τῆς ὑπερηθικῆς κυστεοτομίας.

Μέθοδος ἐγχειριστικῆς. — Ὁ Fluy καὶ ὁ Petersen ἐνεκὸν τῆς συμπαρομαρτούσης κυστίτιδος τῶν λιθιῶντων προτείνουν νὰ ὑποβῶμεν τοὺς πάσχοντας εἰς θεραπείαν δι' ἰεθυλικὸν ὀξύος ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς ἐγχειρήσεως, τόσῳ γενικῆν ὄσῳ καὶ τοπικῆν. Ἀλλ' ὁ καθηγητῆς Guyon ἀπορρίπτει τὴν τοιαύτην ἀγωγὴν, διδάσκων ὅτι αἱ διαλύσεις τοῦ ἰεθυλικοῦ ὀξύος γίνονται κακῶς ἀνεκταὶ ὑπὸ τῆς οὐροδόχου κύστεως.

1) Amussat. — Journal de médecine et de chirurgie pratique 1870. p. 161.

1) Langenbeck. — Arch. fur klin. chirurg. Band. XXVI Heft. 1. p. 26. et. Revue des sciences médicales 14 juillet. 1882.

Ο καθηγητής Guyon από 8 ἡδὴ ἐτῶν, τῆ εισηγήσει τοῦ πολλοῦ Pasteur, μεταχειρίζεται τὸ βορικὸν ὀξὺ εἰς διαλύσειν 4 ο/ο πρὸς πλύσει τῆς οὐροδόχου κύστεως, ἐπίσχων αὐτὰς εὐθὺς ὡς κατασταθῶσιν ὀδυνηραὶ ἢ πυρετικὴ τῆς ἀντιδράσεως ἀναφανῆ.

Ὁ αὐτὸς δὲ Petersen συμβουλεύει διὰ καθημερινῶν ἐνέσεων νὰ ἐπιπαρῶν τὴν κύστιν εἰς διάτασιν πρὸς τοῦτο μάλιστα ἀναφέρει καὶ ἱστορίαν παιδὸς, οὗτινος ἐνῶ ἡ κύστις περιελάμβανεν 70 κυβ. ἐκ. μετὰ 9 ἡμέρας περιέλαβε 350 κυβ. ἐκ. Ἄλλ' ὡς εἰς τὰ κλινικὰ αὐτοῦ μαθήματα ὁ καθηγητὴς Guyon παρατηρεῖ, τὰ τοιαῦτα εἶναι χειρῆσει ἄς εἰς ὑγιεῖ ἡδὴ κύστει δέον ν' ἀποφεύγωμεν, πολλῶ δὲ μᾶλλον εἰς πρὸ πολλοῦ φλεγμινούσας, ὧν ἀποτέλεσμα ἔσται ἡ ἐπαύξεισις τῆς φλεγμονῆς καὶ ἡ πρόκλησις νεφρίτιδος.

Ἐποὺ λοιπὸν καταλλήλως παρασκευασθῆ ὁ πάσχων διὰ καθαρτικῶν καὶ διὰ ζυροῦ καθαιρεθῶσιν καὶ πρὸ τῆς ἡθῆς τρίχεις, χλωροφορμίζομεν αὐτόν.

Ὁ Petersen συμβουλεύει εὐθὺς νὰ ἐνεργῶμεν τὴν διάτασιν τῆς οὐροδόχου κύστεως καὶ εἶτα νὰ εἰσάγωμεν ἐν τῷ ὀρθῷ τὴν ἐκ caoutchouc σφαίραν. Ἡμεῖς ὅμως τὸ ἐναντίον παρατηρήσαμεν ἐν τῇ κλινικῇ τοῦ Guyon, καὶ τὸ τοιοῦτον νομίζομεν προτιμότερον, διότι ἡ διάτασις τῆς οὐροδόχου κύστεως δυνατὸν νὰ καταστήσῃ δυσχερῆ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς σφαίρας. Βλὴ τῆς ἐκλογῆν τῆς ἐκ caoutchouc σφαίρας, ἣτις ὁμοιάζει τὸν κολποδιαστολέα τοῦ Braun, ὁ καθηγητὴς Guyon ἀποδίδει σημασίαν ὄχι μικράν δέον δηλ. νὰ ἢ αὐτὴ τοῦ αὐτοῦ πάχους πανταχόθεν ὅπως ὁμοτίμως διαστέλληται, καὶ νὰ ἔχῃ τὰ τοιχώματα ἰσχυρά, τὸ μὲν ὅπως μὴ θραυσθῆ, ὡς συνέβη αὐτῇ ἀπαξ, τὸ δὲ ὅπως παρέχῃ ἐδάφος σιερρόν.

Ἐποὺ λοιπὸν εὐοδιάσωμεν τὴν σφαίραν ταύτην ἐν τῷ ὀρθῷ, ἣν διὰ λιπαροῦ τινος εἰσάγωμεν, περιεβάλαμεν, διὰ τοῦ ἐν τῇ οὐροδόχῳ κύστει μετὰ στρόφυγγος εὐρισκομένου καθετήρος διατείνομεν τὴν κύστιν διὰ διαλύσεως βορικοῦ ὀξέος 4 ο/ο, ἀφοῦ ἐνεργήσωμεν ἐπανειλημμένως αὐτῆς πλύσεις. Προσέχωμεν δὲ λίαν εἰς τὴν ἀντίστασιν τοῦ ἐμβόλου τῆς σύριγγος, ὅπως μὴ ἐπέλθῃ ῥῆξις τῆς κύστεως, ὡς τοῦτο συνέβη εἰς τὸν Monod, οὗτινος ὅμως ὁ πάσχων καὶ μετὰ τὸ συμβεβηδὸς τοῦτο ἴσθη. Ἀποστρεφόμεν δὲ τὸ πέος περὶ τὸν καθετήρα, ὅστις χρησιμεύει ἡμῖν ὡς ὀδηγός, ὅπως μὴ εἰς τῇ κύστει ὑγρὸν παραρῆρῃ. Μετὰ ταῦτα χωροῦμεν εἰς τὴν διάτασιν τῆς ἐν τῷ ὀρθῷ σφαίρας τοῦ Petersen βαθμηδὸν δὲ ταύτης πληρουμένης δι' ἐνέσεως χλιαροῦ ὕδατος 400 - 500 γραμμάρων, βλέπομεν τὴν διατεταμένην κύστιν εὐθὺς ὑπὲρ τῆς ἡθικῆς σύμφυσις ἀποτελοῦσαν ὄγκον λίαν καταφανῆ.

Τότε ὁ χειρουργὸς πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ ὑπτίως κατακεκλιμένου πάσχον-

τος εὐρισκόμενος χωρεῖ διὰ μαχαίριου εἰς κάθετον ἐντομὴν ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς λευκῆς γραμμῆς, ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὕδατος ὄγκου. Ὁ Custer ἔδωκεν ὡς γενικὸν κανόνα νὰ ἀρχῆται ἡ ἐντομὴ αὕτη ἀπὸ τοῦ μέσου γραμμῆς ἀρχομένης ἀπὸ τοῦ ὀμφαλοῦ πρὸς τὴν ἡθικὴν σύμφυσιν, καὶ νὰ φέρηται πρὸς τὰ κάτω, ἔσται δὲ μήκους 8 - 10 ἐκ. μ. Βαθμηδὸν δὲ ὑψὺ χωροῦμεν πρὸς τὰ κατώτερα στρώματα ἐλκτοῦμεν τὸ μήκος αὐτῆς. Τέμνομεν δὲ οὕτω τὸ δέγμα καὶ τὸν ὑποδόρειον κυτταρώδη ἰστόν· εὐθὺς δὲ ὑπὲρ τὴν ἡθῆν ἐνεργοῦμεν μικρὰν ἐντομὴν δι' ἧς εὐοδιάζομεν αὐλακωτὴν μὴλῃν διευθύνοντες αὐτὴν πρὸς τὰ ἄνω, κατ' ἐπικόπου τῆς ὁποίας τέμνομεν τὴν λευκὴν γραμμὴν· εὐθὺς δὲ τότε πρόκειται ὁ προκύς στικὸς κυτταρώδης ἰστός, εὐδιάκριτος διὰ τὸ ὑποκίτρινον αὐτοῦ χρῶμας.

Ἀποκρούομεν δὲ ἐντελῶς τὴν ἐγκαρσίαν ὑπερηθικὴν τομὴν, ἣν συγγραφεῖς τινεῖς ἐπράτειναν, τὸ μὲν διὰ τὴν αἰμορραγίαν τὴν ἐκ τῆς διαίρεσεως τῶν μυϊκῶν στρωμάτων, τὸ δὲ διὰ τὴν πύλιναν τρῶσιν ἐνὸς τῶν παρακειμένων διερχομένων βουδωνικῶν σωλήνων, ἢ καὶ αὐτοῦ τοῦ περιτοναίου, ὅπερ ὡς διδάσκει ἡ ἀκριβὴς ἀνατομικὴ παρατήρησις εἰς τὰ πλάγια τῆς οὐροδόχου κύστεως κατέρχεται χαμηλότερον, ἢ εἰς τὴν προσθίαν ἀκριβῶς ἐπιφάνειαν αὐτῆς.

Μετὰ τοῦτο εὐρισκομεν ἴνας τινὰς τῆς ἐγκαρσίας περιταινίας, ὅτε εὐοδιάζομεν τὸν ἀριστερὸν λιχανὸν εἰς τὴν ἄνω γωνίαν τοῦ τραύματος, τὸ μὲν ὅπως προσπίπτωμεν τὴν ἐνδίπλωσιν τοῦ περιτοναίου, τὸ δὲ ὅπως βεβαιωθῶμεν περὶ τῆς παρουσίας τῆς κύστεως· τινεῖς δὲ ταῦτοχρόνως ἀναζητοῦσι τὸ μικρὸν φῦμα τῆς προσφύσεως τοῦ οὐραχοῦ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς κύστεως.

Τῆς κύστεως ἀναγνωρισθεῖσης διὰ μετακινήσεως τοῦ ἐν αὐτῇ εὐρισκομένου ῥάμφους τοῦ καθετήρος δι' ἐξωτερικῆς χειρῆσεως, χωροῦμεν εἰς τὴν ἀνώγειν αὐτῆς. Οἱ περὶ τὸν Peterson συμβουλεύουσι τὴν δι' ἀλλεπαλλήλου τομῆς τῶν στρωμάτων αὐτῆς ἀνώγειν· ὁ δὲ καθηγητὴς καὶ Guyon ἐναντίον ἐμβυθίζει τὸ μαχαίριον εὐθὺς ὑπὸ τὸν ὄνυχά τοῦ εἰς τὴν ἄνω γωνίαν εὐρισκομένου ἡδὴ λιχανοῦ, φέρων αὐτὸ πρὸς τὰ κάτω διὰ πριονοειδῶν κινήσεων. Ἔσται δὲ ἡ τομὴ αὕτη ἀνέλογος τοῦ ἐξαχθησομένου λίθου· ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει δέον νὰ μὴ ὑπερβαίῃ τὰ 4 ἐκ. μ., διότι ἄνω μὲν κίνδυνος τρώσεως τοῦ περιτοναίου, κάτω δὲ τοῦ φλεβώδους πλέγματος τοῦ αὐχένος τῆς κύστεως. Ἡ δὲ ἐκ τῆς τομῆς τῆς κύστεως αἰμορραγία εἶναι μὲν μικρά, καταπύουσα μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς ἐν τῷ ὀρθῷ σφαίρας, ἣτις πιέζουσα τὸν πυθμένα τῆς οὐροδόχου κύστεως, ἐμποδίζει τὴν φλεβικὴν κυκλοφορίαν.

Τῆς κύστεως ἀνεωχθείσης ἐξέρχεται ἀμέσως τὸ ἐν αὐτῇ ἀντισηπτικὸν ὑγρὸν διαδρέχον τὸ χειριστικὸν πεδίον· πρὸ δὲ τῆς ἀνεώξεως ὁ καθηγητὴς Guyon διαδρέχει τὰ χεῖλη τοῦ τραύματος διὰ διαλύσεως φανικοῦ

όξείας 50]α. Τότε λοιπόν εξάγωμεν τὸν μεταλλικὸν καθετήρα, ὃ δὲ ἐν τῇ ἄνω γωνίᾳ τοῦ τραύματος εὐρισκόμενος ἀριστερὸς λιχανὸς εὐοδιάζεται ἐν τῇ κύστει, ἐξετάζων τὴν κοιλότητα αὐτῆς, τὸ σχῆμα τοῦ λίθου καὶ τῆς θέσεως αὐτοῦ, ἅμα δὲ χρησιμεύσει καὶ ὡς δὴηγὸς εἰς τὸν διὰ τῆς δεξιᾶς χεῖρος εὐοδιασθησόμενον λιθολάβον, δι' οὗ συλλαμβάνομεν τὸν λίθον, καὶ καταλλήλως διευθύνοντες αὐτὸν ἐξάγωμεν.

Ἡ ἐξαγωγή ὁμοίως τοῦ λίθου δυνατὸν νὰ ἀποβῆ. ἐνίοτε δύσκολος ἔνεκα ἀμέσου αὐτῆς πρόσφυσεως μετὰ τοῦ κυστικοῦ βλεννογόμου, ὡς τοῦτο συνέβη ἅπαξ τῷ καθηγητῇ Guyon, ὅτε ἠναγκάσθη νὰ ἐνεργήσῃ εἰδὸς ὑπερθίμης λιθοτριψίης πρὸς ἐξαγωγήν αὐτοῦ. Ἄλλοτε δὲ πάλιν μερικὴ ἐγκύστωσις τοῦ λίθου εἰς κρύπτῃν τινὰ τῆς οὐροδόχου κύστεως δυσκολεῖ τὴν ἐξαγωγήν αὐτοῦ. ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει διὰ μικρῶν ἐντομῶν εὐρύνομεν τὸ ἀτόμιον τῆς κρύπτῃς, εὐκολύνοντες τὴν ἐξαγωγήν τοῦ λίθου, ὡς ἐποίησεν ὁ Podrazki¹⁾. «Ὁ λίθος περιφερείας 7 ἐκ.μ. ἦν διηρημένος διὰ βλαθείας αὐλακος εἰς δύο ἡμίσει, ὧν τὸ μὲν ἐξεῖχεν ἐν τῇ κύστει, τὸ δὲ ἦν ἐν τινὶ κρύπτῃ αὐτῆς. Ἐν τοιαύτῃ εὐρισκόμενος περιετῆσαι ὁ Podrazki, ἐνῶ βοηθὸς ἐπέριξε τὸν λίθον διὰ τοῦ ἀπνευστημένου ἐνήργησε πολλὰς μικρὰς ἐντομάς τοῦ περιεσφιγμένου μέρους πρὸς ἐξάγειν τοῦ λίθου ἐκ τῆς κρύπτῃς». Ὁ δὲ Ulizmann²⁾ ὁμιλῶν μεταγενεστέρως περὶ τοῦ αὐτοῦ λιθιδίου λέγει ὅτι οὗτος ἰάθη.

Τοῦ λίθου ὀπωρήματα ἐξαχθέντος ἐξετάζομεν τὴν κυστικὴν κοιλότητα πρὸς τελείαν αὐτῆς ἐκκένωσιν. Ἐνεργήθημεν δὲ ἀφρόνους κλύσεις διὰ βορικοῦ ὀξέος 4 ο[ο.

Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ἀποσύρομεν τὴν ἐν τῷ ὀρθῷ σφαίραν ἐκ caoutchouc τοῦ Petersen κενοῦντες πρῶτον αὐτήν.

Μετὰ ταῦτα πρὸς ἀποφυγὴν τῆς οὐρικής διηθήσεως λαμβάνομεν δύο σωλήνας ἐκ caoutchouc πλάτους 8—10 χιλιομέτρων, μήκους δὲ 50—60 ἐκ. μ. Τούτων τὸ ἓν ἄκρον εὐοδιάζομεν εἰς τὸν πυθμένα τῆς κύστεως τὸ δὲ ἕτερον εἰς δοχεῖόν τι μετὰ τῶν μηρῶν εὐρισκόμενον πρὸς ὑποδοχὴν τῶν οὕρων. Ὅπως δὲ διακρατηθῶσι ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ὁ καθηγητῆς Guyon δι' ἐνὸς ῥάκματος στηρίζει ἕνα ἕκαστον αὐτῶν εἰς τὸ σύστοιχον χεῖλος τοῦ τραύματος. Διευθύνομεν δὲ αὐτοὺς εἰς τὴν κατωτέραν γωνίαν τοῦ τραύματος, ἐξασφαλίζοντες τὴν ἐντελῆ λειτουργίαν αὐτῶν, τὴν δίκην σίφωνος. Κατόπιν δὲ χωροῦμεν εἰς τὴν διὰ ῥαμμάτων ἐνωσιν τοῦ ἀνωτέρου μέρους τοῦ τραύματος, περιλαμβάνοντες δέρμα, ἀπνεύρωσιν καὶ μὲς ἐκκτέρωθεν, οὐχὶ δὲ τὴν κύστιν.

Οἱ Petersen, Ulizmann, Albert καὶ τινες ἄλλοι ἐνεργήθησαν τὴν ῥαφήν τῆς οὐροδόχου κύστεως.

1) Podrazki — Pithoe et Billroth, Manuel de chirurgie 1871, p. 109.
2) Ulizmann, Presse médicale de Vienne 1879 p. 79.

Ἐν Γαλλίᾳ ὁμοίως δὲν ἐνεργεῖται αὕτη. Ὁ κ. Perrier θεωρεῖ αὐτὴν ὡς μὴ κινδυνώδη, ὡς ἀνωφελῆ ὁμοίως. Ὁ καθηγητῆς Guyon ἀπορρίπτει ἐπίσης αὐτήν. Ὁ Le Dendu ἐπίσης ἀποκρούει αὐτήν. Μόνος ὁ Vincent ἐν Lyon συνιστᾷ τὴν διὰ caigué ῥαφήν τῆς οὐροδόχου κύστεως διὰ πλησιεστάτων ῥαφῶν.

Μετὰ ταῦτα πάντα ἀπειθήμεν ἀντισηπτικὸν τοῦ Lister. ἐπίδεσμον, δικτυερῶντες εἰς τὸ ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὴν ἡθικὴν σύμφυσιν μέρος αὐτοῦ πρὸς δίοδον τῶν ἐκ caoutchouc σωλήνων. (ἀκολουθεῖ)

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟΒΙΩΝ
ΕΙΣ ΤΑΣ ΝΟΣΟΥΣ.

ὑπὸ I. HERICOURT.

Ἐκ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐπιθεωρήσεως. Ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ

Σ. ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΥ (ἐν Σμύρῃ).

Ἐνῶ τὸ δόγμα τῆς παρασιτικῆς φύσεως τῶν λοιμωδῶν νόσων ἐξαπλοῦται κατ' ἐκάστην, καὶ ἐπιβάλλεται ἐπὶ μᾶλλον εἰς τὰς μελέτας τῶν ἐνδιαφεραμένων διὰ τὰ πολλαπλὰ ζητήματα τῆς ζωῆς, ἀρχονται νὰ σχηματίζωνται ὑποθέσεις, αἵ καὶ προσδοκῶνται περὶ τούτου ἀκόμη ἔρευναι καὶ ἀποδείξεις, ὅπως δοθῆ ἀπάντησις εἰς τὸ πρῶτον ζήτημα, ὁπερ φυσικῶς παρουσιάζεται εἰς τὸν νοῦν, δηλ. διὰ τίνος τρόπου, διὰ ποίων μέσων τὰ νοσογόνα μικροβία ἐλτελοῦσι τὸ νοσηρὸν αὐτῶν ἔργον εἰς τοὺς κόλπους τῶν ὀργανισμῶν, ταῦτέστιν, ὁποῖα τίς εἶναι ἡ φύσις τῆς νοσηρᾶς ἐπιεργασίας ἐν ἄλλαις λέξεσι γνωστοῦ ὄντος τοῦ Διατι τῆς νόσου, τίθεται ὡς ζήτημα τὸ Πῶς.

A.

Κατ' ἀρχὴν δύο τρόποι τῆς νοσογόνου ἐνεργείας παρουσιάζονται κατὰ φαινόμενον ἐξ ἴσου πιθανοί, ἢ κατ' ὅσον θεωρήσῃ τις τὰ νοσοποιὰ μικροβία ὡς ἀπλὰ ξένα στοιχεῖα τυχαίως εἰσελθόντα εἰς τὸν ὀργανισμόν, ἢ καθ' ὅσον παρεδεδῆθητις αὐτὰ μᾶλλον ὡς ὄντα ζωικά εὐρισκόμενα ἐν πλεῖ ἐνεργείᾳ τῶν λειτουργιῶν τῶν ἐντὸς τοῦ ζῶντος ἐπίσης ὀργανισμοῦ τοῦ ὁποίου τὰς λειτουργίας ἔκτοτε μᾶλλον ἢ ἥττον περιπλέκουσιν κλώμασιν αὐτοῦ. Ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ἐνεργοῦσι μηχανικῶς, ἐν τῇ δευτέρᾳ χημικῶς. Ἡ κατὰ μὲν τὴν πρώτην ὑπόθεσιν ὁ ὀργανισμὸς ἀσχεῖ χρησιμεύων πρὸ πάντων ὡς κατοικία αὐτῶν, ἐν δὲ τῇ δευ-

B.

Πρώτον αθροίσμα μολυσματικών νοσημάτων, εις τὰ ὅποια ἡ δηλητηρίασις δὲν εἶναι παράδεκτὴ ὡς τρόπος τῆς ἐνεργείας τῶν σπόρων αὐτῶν, εἶναι ἐκεῖνοι αἱ νόσοι, αἵτινες εἶναι ἐπιδεκτικαὶ χρονιότητος, οἷον ὑπ' αὐτῶν προσβαλλόμενοι διατηροῦνται φαινομενικῶς ὑγιεῖς. Ὅθεν εἶναι ἀκριβῶς αἱ νόσοι ἐκεῖναι, αἵτινες ἐπιφέρουσι εἰδικὰς ὀργανικὰς ἀλλοιώσεις ἢ ψευδῆ νεοπλασμάτα. Αἱ νέαι αὗται διακλάσεις φέρουσι, οὕτως εἰπεῖν, καθαρῶς σεσημασμένην τὴν σφραγίδαν τῶν ἔργατῶν, τῶν ὁποίων εἶναι ἔργον, καὶ πρέπει νὰ τὰς θεωρῆται ὡς ἀποτόκους εἰδικοῦ ἐρεθισμοῦ φήσεως μηχανικῆς, αἰτιωμένης ὑπὸ τῶν μικροβίων, τὰ ὅποια ὡς ζῆνα σώματα κυκλοφοροῦσι εἰς τοὺς αἱματοφόρους καὶ λυμφικοὺς σωλήνας, καὶ προσφύονται εἰς τοὺς ἰστούς.

Πραγματικῶς αὐτὸν σημεῖον διεγείρει τὴν ἰδίαν δηλητηρίασιν εἰς τὴν λέπραν, τὴν σύφιλιν, τὴν φυματίωσιν, τὴν χρονίαν μῆλιν (Larvin cinguliforme) ἐνῶ αἱ ἀνατομικαὶ ἀλλοιώσεις, καὶ οἱ ἑτερογενεῖς καρποὶ τῶν νόσων αὐτῶν ἀρκούντως ὅμοιοι καὶ παραβλητοὶ μεταξὺ τῶν, χωρὶς νὰ ᾧσιν οἱ αὐτοὶ, δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς πολυπληθεῖς ἐστὶν φλεγμονῆς μῆλλον ἢ ἥττον συνηθροισμένοι, καὶ τῶν ὁποίων ἡ τάσις εἰς τὴν καταστροφὴν, ἢ τὴν ἀποξήρανσιν εἶναι μάλιστα τὸ σημεῖον τῆς ἐρεθιστικῆς αὐτῶν πηγῆς. Τὸ φύμα εἶναι ὁ τύπος τῶν τοιούτων ψευδῶν νεοπλασμάτων, εἰς τὴν μῆλιν, τὴν σύφιλιν, τὴν φυματίωσιν, τὰ νοσογόνα μικρὰ διακρίθοντα εἰς τοὺς σωληνοειδεῖς πόρους τῶν ἀδένων, καὶ κυκλοφοροῦντα εἰς τοὺς λυμφατικούς καὶ αἱματοφόρους σωλήνας, αἰσθάνονται οὕτως εἰπεῖν ἀνάγκη νὰ προσκολληθῶσιν, ἐμφωλευσάτωι καὶ ἐγκυστωθῶσιν ἐνταῦθα, καὶ ἕκαστον ἐξ αὐτῶν τοποθετεῖται ἐκεῖ κατὰ τὸν ἴδιον αὐτοῦ τρόπον. Εἰς τὴν λέπραν τὰ βακτηρία ἀρέσκονται μῆλλον εἰς τὰ λυμφικά καὶ εἰς τὰ πλανώμενα μεγάλα κύτταρα, ἀλλ' ἡ γενικὴ ἐπεξεργασία εἶναι παραβλητὴ ἐπίσης μὲ τὴν προηγουμένην.

Θεωρῶμεν λοιπὸν τὰ παράσιτα τῶν περιῶν πρόκειται νόσων ὡς ἐξασκούντα πρὸ πάντων μηχανικὴν ἐνέργειαν, σημειοῦντες συγχρόνως, ὅτι αἱ νόσοι αὗται εἶναι ἀκριβῶς αἱ γνωσταὶ ὡς ἐνοφθαλμισμοί, ἐπιδεκτικαὶ χρονιότητος, καὶ εἰς τὰς ὁποίας ἀποθίδεται εἰδικῶς ἡ ἰσθόλος φύσις.

Μετὰ τοῦ αθροίσματος τούτου συγκαταριθμοῦνται καὶ ἐκεῖνοι αἱ μολυσματικαὶ νόσοι, ὧν τὰ σπέρματα περιορίζουσι τὴν ἐνεργείαν τῶν ἐπιτῆς ἐπιφανείας τῶν ὀργανισμῶν χωρὶς νὰ εἰσδύσῃ τὸνλάχιστον συνήθειαν, καὶ εἰς τὰς ὁποίας ἡ ἔλλειψις γενικῶν συμπτωμάτων ἄλλων ἐκτὸς τοῦ περιουτοῦ, δὲν ἐπιτρέπει νὰ πιστεῖται τίς εἰς τὴν παρὰγωγὴν ἐκ τῶν νοσογόνων

(1) Σ. Μ. Νόσος μολυσματικῆ τῶν ζώων, ὅτε μὲν ὄξεια, ὅτε δὲ χρονία, μεταδοτικὴ εἰς τὸν ἄνθρωπον.

νων σπερμάτων νοσηρῶν στοιχείων, ἅτινα ἀποβροφῶνται καὶ ἐνεργοῦσι δηλητηριωδῶς. Ἡ διφθερίτις, ἡ πνευμονία, ἡ κοκκιτις βήξε, ἡ δυσεντερία, ἡ βλεννόρροια, ἡ ὀφθαλμία, ἡ ἐλώδης στοματίτις, τὸ σπυρίον τῆς Βισκία, ἡ βρογχοκήλη, ἡ μυκητώδης στοματίτις νομίζομεν, ὅτι δύνανται νὰ καταταχθῶσιν ἐνταῦθα ἕνεκα τῆς τοπικῆς ἑδρας τῶν, τῶν ἀλλοιώσεων καὶ συμπτωμάτων αὐτῶν, ἅτινα εἶναι ἀποτέλεσμα μηχανικοῦ ἐρεθισμοῦ τῶν ἰσθῶν καὶ ὀργάνων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν ὁποίων ἀναπτύσσονται τὰ παράσιτα, χωρὶς ἄλλως τε ταῦτα ὑπερβάντα τὸ προστατευτικὸν περιτείχισμα νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸν ὀργανισμόν.

(ἀκολουθεῖ)

ΕΚΤΟΝ ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ
 ΕΝ ΒΡΥΞΕΛΛΑΙΣ
 ὑπὸ τὴν Ῥ. προστασίαν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως
 τῶν Βέλγων.

(Συνέχεια ὄρα σελ. 78).

9. — Καὶ εἰς μὲν τὰς γενικὰς συνεδριάσεις αἱ συζητήσεις περιστραφῆσονται ἐπὶ τινῶν ἐκ τῶν προτέρων συνταχθεισῶν ἐκθέσεων, εἰς δὲ τὰς τῶν τμημάτων ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ συνεδρίου ὑποβληθεισῶν ἀνακοινώσεων.

Αἱ τε ἐκθέσεις καὶ αἱ ἀνακοινώσεις θέλουσι διαλαμβάνει γεγονότα ἢ θεωρίας, ὧν τὴν εὐθύνην φέρουσι οἱ εἰσηγηταὶ αὐτῶν.

Ἐκαστος ῥήτωρ εἰς μόνον ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος δύνανται νὰ ἀγορεύσῃ, πλὴν τῶν περιστάσεων καθ' ἃς συναινέῃ ἢ συνέλευσις ὅπως καὶ ἐκ τρίτου λαλήσῃ ἢ διάρκειαν ἐκάστης ἀγορεύσεως, ἀνακοινώσεως, ἀναγιώσεως ὑπομνήματος κ. λ. δὲν παρατείνεται πλέον τοῦ τετάρτου ὥρας ἢ διατάξις αὐτῆ δὲν ἀφορᾷ εἰς τοὺς εἰσηγητάς.

Ἀπαγορεύεται ἡ ἐν συνεδριάσει ἀνάγνωσις ὑπομνήματος δημοσιευθέντος ἢ ἀνακοινωθέντος εἰς ἐπιστημονικὰς ἐταιρίκας.

10. — Γλώσσα ἰσχύουσα εἰς τὰς συνεδριάσεις εἶναι ἡ Γαλλικὴ, μένει ὅμως ἀπόλυτος ἐλευθερία εἰς τοὺς ῥήτορας νὰ ἐκλέξωσιν οἰανδήποτε γλῶσσαν διὰ τὰς ἀγορεύσεις ἢ ἀνακοινώσεις αὐτῶν, ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀφείλουσι νὰ καταθέτωσιν ἐκτενὴ ἢ περιληπτικὴν γαλλικὴν μετάφρασιν εἰς τοὺς γραμματεῖς τῶν συνεδριάσεων, καὶ ἐφ' ἧσαν ταῦτα εἶναι ἐμφικτὸν ἢ ἔννοια τῶν ἀνακοινουμένων μεταφράζεται ἑμέσως ὑπὸ τινος τῶν μελῶν.

Δημοσίευσις τῶν ἔργων.

11. — Ἡ ὀργανιστικὴ ἐπιτροπὴ ὑποχρεοῦται νὰ δημοσιεύσῃ τὰ πρακτικὰ

τοῦ Συνεδρίου, ἣτις θέλει ἀποφασίσαι περὶ τῆς ἐν ὀλολοκλήρῳ, μερικῇ δημοσιεύσεως τῶν ὑπομνημάτων, ἀνακοινώσεων κ. τ. ἢ καὶ παραλείψαι τινος τούτων.

Ἐνθεσις τοῦ Συνεδρίου.

12.— Τὸ συνέδριον συγκροτεῖται ὑπὸ πάντων τῶν ἐπιστημόνων, φαρμακοποιῶν καὶ ἄλλων, οἵτινες θέλουσι πληρῶσαι εἰσφορὰν ἐκ δέκκ. φράγκων καὶ εἰδοποιήσαι περὶ τῆς συμμετοχῆς αὐτῶν.

13.— Ἀπαντὰ τὰ μέλη δικαιοματικῶς λαμβάνουσι μέρος εἰς ἅπαντα τὰ ἔργα καὶ τὰς συζητήσεις τοῦ συνεδρίου, λαμβάνοντα καὶ τὰ δημοσιευθόμενα πρακτικῶς.

14.— Ἡ ὀργανιστικὴ ἐπιτροπὴ συγκροτήσεται τὰ προσωρινὰ τῶν τμημάτων Πραγματῶν, τὰ δὲ τμήματα ἐκλέξουσι τὰ ὀριστικῶς αὐτῶν γραφεῖς.

Ἐννεκὰ καὶ Διατάξεις.

15.— Ἡ ὀργανιστικὴ ἐπιτροπὴ ἀσμένως θέλει δεχθῆναι πᾶσαν εἰς αὐτὴν ἀποσταλισομένην διατριβὴν ἢ ἀνακοίνωσιν. Μνεία τούτων γενήσεται ἐν τοῖς πρακτικοῖς, ἢ δὲ ἐπιτροπὴ δύναται νὰ ἀνακοινώσῃ ταύτας εἰς τὸ Συνέδριον.

16.— Εἰδικὸς ὀργανισμὸς θέλει ὀρίσει διὰ συμπληρωματικῶν μέτρων τὰ καθ' ἕκαστον διὰ τὴν εὐδωσίαν τῶν ἔργων τοῦ συνεδρίου, δι' εἰδικῶν δὲ δελτίου θὰ δημοσιεύωνται αἱ ἡμερήσιαι διατάξεις καὶ τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων, ὡς ἐπίσης ἐν ἀνάγκῃ θὰ γνωστοποιῶνται αἱ ἐκδόματ', τελεται καὶ ἐν γένει ἅπαντα αἱ χρήσιμοι διὰ τὰ μέλη τοῦ Συνεδρίου πληροφορίες.

Ἐγένετο ἐν συνεδριάσει τῆς ὀργανιστικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἑκτοῦ μηνὸς φαρμακευτικοῦ συνεδρίου ἐν Βρυξέλλαις τὴν 20 Δεκεμβρίου 1884.

Ὁ πρόεδρος
D. VAN BASTELAER

Ὁ γενικὸς γραμματεὺς
E. VAN DE VYVERE

ΛΟΓΟΣ ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ

ΠΙΣΤΗ

ΙΩΑΝΝΗΝ ΒΟΥΡΩΝ

ὑπὸ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α ΜΑΚΚΑ

*Ἄν κατὰ τὰς θλιβεράς ταύτας περιστάσεις ἐκλαθόντο πάντοτε, ὡς φρονῶ ὅτι, ἔπρεπε νὰ ἦσαι κανὼν, οἱ εὐφραδέστεροι ὅπως ἀπαγγεῖλωσι τὸν ἐπιτάφιον λόγον ἀνδρῶν, ὅσοι οὐ κηδεύονται ὑφ' ἡμῶν σήμερον, βεβαίως δὲν ἠθέλην ἀνατεθῆναι τὸ ἔργον τοῦτο εἰς ἐμέ, τὸν ἥμιστά κεκτιμένον τὴν πρὸς τοιοῦτους λόγους ἀναγκαίαν φηγορικὴν τέχνην. Ἄλλ' ἡ ἱατρικὴ τῆς ἡμετέρου πανεπιστημίου Σχολή, ἐντειλαμένη μοι νὰ λάβω ἐν ὀνόματι αὐ-

τῆς τὸν λόγον, ἐσκέφθη ὀρθῶς ὅτι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ σήμερον τὸ πρωτεῖον καθήκον αὐτῆς εἶναι νὰ ἐκφράσῃ τὸ ἄλγος, ὅπερ αἰσθάνεται ἐπὶ τῷ θανάτῳ ἀνδρός, ὅστις ἐχηρημάτισεν ὁ ἀγαπητὸς διδάσκαλος τῶν πλείστων τῆν σήμερον ἀποτελούντων αὐτὴν καθηγητῶν, καὶ μέχρι τέλους ἐπίτιμον μέλος αὐτῆς, καὶ τοῦτο ἀνέθηκεν εἰς ἐμέ νὰ πράξω, φρανοῦσα ὅτι ἐν καταλληλοτέρῳ τόπῳ καὶ ἐν ἄλλῳ καιρῷ πρέπει καὶ δύναται νὰ ἐκτεθῆ ὁ βίος καὶ ἡ ἱστορία τῶν ἱατρικῶν ἔργων καὶ τῶν ἐπιστημονικῶν ἀρετῶν τοῦ ἐξόχου ἀνδρός, ὃν κηδεύομεν.

Ὁ Ἰωάννης Βούρος δύναται δικαίως νὰ θεωρηθῆ ὡς ὁ θεμελιωτὴς τῆς νεωτέρας κατ' ἡμῶν ἱατρικῆς· διότι πρῶτος ἐδίδαξεν αὐτὴν ἀπὸ τε τῆς ἔδρας τοῦ πανεπιστημίου καὶ παρὰ τῆς κλινῆς τῶν ἀσθενῶν, εὐθύς ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ πανεπιστημίου τὸ 1837, διορισθεὶς τακτικὸς καθηγητῆς δύο τῶν οὐσιωδέστερων τῆς ἱατρικῆς κλάδων, τῆς εἰδικῆς νόσολογίας καὶ τῆς κλινικῆς. Πρῶτος ἔλυσε τὸ δυσχερέστατον πρόβλημα, διδασκάλου ἐν ἄλλῃ μὲν γλώσσῃ διδασκόμενος καὶ παιδευόμενος, ἐν ἄλλῃ δὲ διδάσκων· καὶ ἐν γλώσσῃ ἔτι ἀμόρφω τότε, ἢν ὤφειλε κατεσπευσμένως νὰ μορφώσῃ αὐτὸς, ἀναδιδῶν τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας ἱατροὺς ὅπως ἀπ' αὐτῶν ἀρύηται τοὺς ἀναγκαίους εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος αὐτοῦ ἔρους.

Ὁ ὀρθὸς αὐτοῦ νοῦς, ἡ ἀκρα αὐτοῦ φιλοτιμία, ἡ μεγάλη αὐτοῦ φιλοπονία καὶ αἱ ὑγιεῖς ἀρχαί, ὡς ἐκομίσαστο ἀπὸ τῶν ἐπιφανῶν αὐτοῦ ἐν Βιέννῃ καὶ ἐν Ἀλλῃ καὶ ἐν Παρισίοις διδασκάλων παραλαβῶν, ἐπέτρεψαν αὐτῷ ν' ἀνεδειχθῆ εἰς τῶν ἀρίστων καθηγητῶν, ὃν ἔτυχε μέχρι τοῦδε τὸ ἡμέτερον πανεπιστήμιον, ἀπ' οὗ προώρως ἔνεκε νόσου ἠναγκάσθη νὰ παχωρήσῃ. Βεβαίως συνετέλεσεν εἰς τὴν ἑκτακτον καὶ οὕτω λαμπρὰν αὐτοῦ ἐπιτυχίαν ἡ περίστασις, ὅτι ἠτύχησεν ἐν Βιέννῃ μὲν, ὅπου διήκουσε τὸ πρῶτον τῶν ἱατρικῶν αὐτοῦ σπουδῶν μέρος, νὰ γίνῃ ἐφ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς ἐκεῖ διατριβῆς αὐτοῦ οἰκότροφος παρὰ τῷ μεγάλῳ Οἰκονόμῳ, ἀνδρὶ, ὡς γνωστὸν, ἐπὶ ἐλληνικῇ παιδείᾳ, διακρεπεῖ, κατ' οὐ καὶ μεγάλως ὠφελήθη· ἐν Παρισίοις δὲ, ὅπου ὑπερῶν μετέβη πρὸς τελειοποίησιν αὐτοῦ νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν φιλίαν τοῦ Κοραΐ· οὕτω δὲ συχνότατα βλέπων αὐτὸν καὶ συνδιαλεγόμενος μετ' αὐτοῦ, δὲν ἠδύνατο εἰμὴ νὰ ἀντλήσῃ ἀφ' αὐτοῦ πλοῦτον ἐκ τῆς σοφίης τοῦ πολυμαθοῦς ἐκείνου ἀνδρός.

Ἄλλὰ καὶ ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ἐπιστήμης ταχέως ἀνεδείχθη μετὰ τὸν τῶν ἀρίστων καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη, ὡς οὐδεὶς ἄλλος τῶν Ἑλλήνων ἱατρῶν, ἠκμασέν ἐν Ἀθῆναις, παραδείγμα καὶ ὑπογράμμος γενόμενος τοῖς νεωτέροις. Ἄλλὰ καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὅπου μετὰ τὴν ἐξ Ἑλλάδος ἀπέλευσιν τοῦ βασιλέως. Ὁθωνος μετῴκησεν ἐπὶ τινὰ ἔτη, ἐξόχων ἔτυχε τιμῶν καὶ ἀδόλου σεβασμοῦ παρὰ πάντων τῶν συναδέλφων αὐτοῦ.

Καὶ πρῶτον μὲν εἰκοσιπενταετῆς τὴν ἡλικίαν περιήκουσε κατελθὼν ἐν

Ἑλλάδι τῷ 1832, ἤσκησε τὴν ἰατρικὴν τέχνην ἐν Ἐμπουπόλει, ὅπου πολλοὶ τότε τῶν Χίων διέτριβον, διορισθεὶς ἐκεῖ καὶ νομομακτρός ἄμα κατὰ σκέψης τῆς Βασιλείας· εἶτα δὲ κληθεὶς τῷ 1837 εἰς τὴν ἔδραν τῆς ἰατρικῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, ἐγένετο ταυτοχρόνως μέλος τοῦ ἰατροσυνοδρίου, καὶ μετ' οὐ πολὺ πρόεδρος αὐτοῦ, μακρὰ ἔτη διατελέσας τοιοῦτος, καὶ ἔξοχον ἐπιδείξας ἱκανότητα καὶ ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων τῆς θέσεως ταύτης. Ἄπασα ἡ ὑγειονομικὴ ἡμῶν νομοθεσία εἶναι ἔργον αὐτοῦ· καὶ τοῦτο μόνον ἤρκει νὰ καταστήσῃ αὐτὸν ἄξιον τῆς εὐγνωμοσύνης τῆς ἡμετέρας πολιτείας· διότι αὐστηρὸς καὶ ἀγρυπνὸς γενόμενος φύλαξ τῶν θεθέντων νόμων, πλέον ἢ ἀπαξ ἠδυνήθη νὰ σώσῃ τὴν πατρίδα ἡμῶν ἀπὸ θεινῶν ἐπιδημικῶν νόσων, αἵτινες πέριξ ἡμῶν ἐπεκράτουν.

Ἄλλὰ καὶ ἄλλως ἀκόμη ἐγένετο τῇ πολιταίᾳ χρήσιμος, ἐργασθεὶς μετὰ ζήλου εἰς τὴν σύνταξιν καὶ ἑτέρου ἀναγκαιοτάτου νομοθετήματος. Ἡ ἔκδοσις τῆς μέχρι τοῦδε παρ' ἡμῖν ἰσχυροῦς φαρμακοποιίας εἶναι ἔργον αὐτοῦ, συμπράξει τοῦ τότε καθηγητοῦ τῆς χειρουργίας ἐν τῷ ἡμετέρῳ πανεπιστημίῳ κ. Χαθερίου Ἀνδρέου καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ βασιλικοῦ φαρμακείου, Ἰωσήφ Σαρτορίου. Ἡ παρὰ πάντων ἀναγνωρισθεὶς ἰατρικὴ ἱκανότης τοῦ Ἰωάννου Βούρου ἐπόμενον ἦτο ταχέως νὰ ἐλκύσῃ τὴν ὑπόληψιν καὶ τοῦ βασιλέως αὐτοῦ. Ὁ βασιλεὺς Ὀθων, καίπερ ἔχων παρ' ἑαυτῷ ἑτέρου, δύο δοκιμωτάτους ἰατροὺς ἐκ Γερμανίας μετ' αὐτοῦ κατελλθόντας, τοῦ ἑτέρου τούτων ἀποχωρήσαντος, ἐκάλεσε παρ' αὐτῷ τὸν ἡμέτερον Βούρον, ὀνομάσας αὐτὸν ἀρχίατρον καὶ μέχρι τέλους ἀμείωτον τηρήσας πρὸς αὐτὸν τὴν πεποιθήσιν καὶ ἀγάπην.

Τοιοῦτος ἦν ἐν τῇ ζωῇ ὁ προκείμενος ἤδη νεκρός.

Σὺ δέ, ὦ ἀγαθὴ καὶ ἱερὰ ἡδὴ ψυχὴ τοῦ μέχρι τῆς χθὲς μεταξὺ ἡμῶν βιοῦντος· κατὰδόλεψον ἐκ τοῦ τόπου, εἰς ὃν κληθεῖται ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ μετέστης, καὶ ἰδὲ ἡμᾶς τοὺς κύκλω τοῦ νῦν νεκροῦ ἐπὶ τῆς γῆς καταλειφθέντος σωματικοῦ σου περικαλύμματος ἡθροισμένους καὶ πενθοῦντας ἐπὶ τῇ στερήσει σου, καὶ δέξου τὸν τελευταῖον ἀποχαιρετισμὸν ἀπάντων τῶν καθηγητῶν καὶ φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, καὶ ἀπάντων τῶν συναδελφῶν σου καὶ τῶν φιλετάων σου συγγενῶν. Ἄκουσον δὲ ἡμῶν ἀνακρῶντων μιᾶ τῇ φωνῇ. Αἰωνία σου ἡ μνήμη.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

Καὶ ἕτερος ἐντὸς ὀκταήμερου ἐκ τῶν πρώτων τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου Καθηγητῶν, τῶν οὕτω δὴ ἰδρυτῶν αὐτῆς, ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν, ὁ

ΑΔΕΛΦΙΟΣ ΠΑΛΛΗΣ

ἐπὶ τεσσαράκοντα καὶ δύο ἔτη διηνεκῶς διδάξας τὴν Ἰατροδικαστικὴν ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ.